

Anonimizuota versija

Vertimas

C-18/21 – 1

Byla C-18/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. sausio 12 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. lapkričio 27 d.

Kasatorė:

Uniqu Versicherungen AG

Kita kasacinio proceso šalis:

VU

<...>

Oberster Gerichtshof (Aukščiausiasis Teismas) <...> byloje, kurioje ginčas vyksta tarp pareiškėjos *Uniqu Versicherungen AG*, Viena <...> ir atsakovo VU, Kirchveidachas, <...> Vokietija, <...> dėl 37 820,91 EUR, uždarame posėdyje išnagrinėjęs pareiškėjos kasacinį skundą, pareiktą dėl 2020 m. rugsėjo 16 d. apeliacinės instancijos teismo *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) nutarties <...>, kuria buvo panaikinta apskūsta 2020 m. birželio 9 d. *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* (Vienos komercinių bylų apylinkės teismas) nutartis <...>,

n u t a r ė:

I. Remiantis SESV 267 straipsniu, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui tokį klausimą prejudiciniam sprendimui priimti: **(orig. p. 2)**

Ar 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, 20 ir 26 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama sustabdyti šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytą 30 dienų terminą prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimui pateikti, kaip tai numatyta Austrijos *Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz* (Federalinis įstatymas dėl COVID-19 lydimųjų priemonių teisingumo sistemoje) 1 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią visi procesiniai terminai civilinėse bylose, pradėti skaičiuoti po 2020 m. kovo 21 d. arba dar nepasibaigę iki šios datos, sustabdomi iki 2020 m. balandžio 30 d. ir vėl pradedami skaičiuoti nuo 2020 m. gegužės 1 d.?

II. <...> [Bylos nagrinėjimas stabdomas]

M o t y v a i:

- 1 **1. Faktinės aplinkybės ir procesas**
- 2 Pirmosios instancijos *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* 2020 m. kovo 6 d. išdavė Europos mokėjimo įsakymą, kuris Vokietijos Federacinėje Respublikoje reziduojančiam atsakovui buvo įteiktas 2020 m. balandžio 4 d. Pastarasis pateikė prieštaravimo pareiškimą, kurį paštu išsiuntė 2020 m. gegužės 18 d. Pirmosios instancijos teismas prieštaravimą atmetė motyvuodamas tuo, kad jis pateiktas praleidus 30 dienų terminą, numatytą 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, (**orig. p. 3**) nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (toliau – Reglamentas Nr. 1896/2006) 16 straipsnio 2 dalyje.
- 3 Apeliacinės instancijos teismas *Handelsgericht Wien* šią nutartį panaikino. Jo teigimu, terminas prieštaravimo pareiškimui pagal Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalį pateikti buvo sustabdytas remiantis Austrijos *Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz* (Federalinis įstatymas dėl COVID-19 lydimųjų priemonių teisingumo sistemoje) (toliau – *1. COVID-19-JuBG; BGBl. I 16/2020*) 1 straipsnio 1 dalimi. Teismas paaiškino, kad šioje nuostatoje numatyta, jog visi 2020 m. kovo 22 d. arba vėliau iki 2020 m. balandžio 30 d. teismų bylose prasidėję procesiniai terminai sustabdomi ir vėl pradedami skaičiuoti nuo 2020 m. gegužės 1 d.
- 4 Šį sprendimą pareiškėja skundžia kasacine tvarka, siekdama, kad būtų palikta galioti pirmosios instancijos teismo nutartis.
- 5 *Oberster Gerichtshof* nutaria sustabdyti bylos nagrinėjimą kasacine tvarka ir pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui sprendimui pagrindinėje byloje priimti svarbų klausimą, susijusį su Reglamento Nr. 1896/2006 aiškinimu.
- 6 **2. Teisės aktai:**
- 7 2.1. Sąjungos teisė:
 - 2

- 8 Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 1 dalis ir 2 dalis suformuluotos taip:

Prieštaravimas Europos mokėjimo įsakymui

1. Atsakovas gali kilmės teismui pateikti prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimą, naudodamas VI priede pateiktą F standartinę formą, kuri pateikiama jam kartu su Europos mokėjimo įsakymu. **(orig. p. 4)**

2. Prieštaravimo pareiškimas išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo atsakovui.

- 9 Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnyje nustatyta:

Peržiūra išimtiniais atvejais

1. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas turi teisę prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą kilmės valstybės narės kompetentingame teisme, jei:

a) i) mokėjimo įsakymas įteiktas vienu iš 14 straipsnyje numatytų būdų,

ir

ii) ne dėl atsakovo kaltės dokumentas nebuvo įteiktas laiku, nesuteikiant jam galimybės pasiruošti gynybai,

arba

b) atsakovas negalėjo paprieštarauti reikalavimui dėl force majeure arba dėl ypatingų aplinkybių ne dėl savo kaltės,

su sąlyga, kad bet kuriuo atveju jis veikia nedelsdamas.

2. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas taip pat turi teisę prašyti, kad kilmės valstybės narės kompetentingas teismas peržiūrėtų Europos mokėjimo įsakymą, jei mokėjimo įsakymas buvo išduotas akivaizdžiai neteisingai, atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytus reikalavimus arba dėl kitų išimtinių aplinkybių. **(orig. p. 5)**

3. Jei teismas atmeta atsakovo prašymą dėl to, kad netaikomas nė vienas 1 ir 2 dalyje nurodytas peržiūros pagrindas, Europos mokėjimo įsakymas lieka galioti.

Jei teismas nusprendžia, kad peržiūra yra pagrįsta dėl vienos iš 1 ir 2 dalyse nustatytų priežasčių, Europos mokėjimo įsakymas netenka galios.

- 10 Reglamento Nr. 1896/2006 26 straipsnyje nustatyta:

Ryšys su nacionaline proceso teise

Visus procesinius klausimus, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami, reglamentuoja nacionalinės teisės aktai.

- 11 2.2. Nacionalinė teisė:
- 12 2020 m. kovo 21 d. paskelbto *1. COVID-19-JuBG* (Europos mokėjimo įsakymo įteikimo atsakovui 2020 m. balandžio 4 d. ir prieštaravimo pareiškimo išsiuntimo 2020 m. gegužės 18 d. metu galiojusi *4. COVID-19-Gesetz* redakcija (*BGBI. I 24/2020*)) 1 straipsnio 1 dalies pirmas ir antras sakiniai suformuluoti taip:

Civilinių bylų nagrinėjimas

Terminų sustabdymas

1 straipsnis. 1. Teismų bylose visi procesiniai terminai, pradėti skaičiuoti po šio federalinio įstatymo įsigaliojimo dienos, bei procesiniai terminai, kurie iki šio federalinio įstatymo įsigaliojimo dienos dar nėra nepastabaigę, sustabdomi iki 2020 m. balandžio 30 d. Jie vėl pradedami skaičiuoti iš naujo.

- 13 **3. Prejudicinio klausimo pateikimo motyvai: (orig. p. 6)**
- 14 3.1. Austrijos teisinėje literatūroje reiškiamos prieštaringos nuomonės dėl to, ar *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalyje nustatytas visų procesinių terminų sustabdymas taikytinas ir Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam 30 dienų terminui, per kurį galima pateikti prieštaravimo pareiškimą Europos mokėjimo įsakymui, ar Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnis reiškia, kad nacionalinė *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalies nuostata šiam terminui negali būti taikoma.
- 15 3.2. Viena vertus, laikomasi pozicijos, kad Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsniu (bendrai) atsižvelgiama į tokias situacijas, kaip antai COVID-19 krizė, numatant galimybę peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą ar bent jau pripažinti jį netekusiu galios. Todėl, turint galvoje, kad Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnis pirmiausia sukurtas *force majeure* atvejams (prie kurių galima priskirti ir COVID-19 krizę), remtis nacionaline teise yra draudžiama <...>.
- 16 3.3. Priešingos nuomonės besilaikantys autoriai prieina prie išvados, kad peržiūros procedūrą reglamentuojantis Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnis neturi viršenybės *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalies atžvilgiu. Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje reglamentuojama tik termino, per kurį galima pateikti prieštaravimo pareiškimą, trukmė. Galimybė sustabdyti šį terminą Europos Sąjungos teisės lygmeniu nėra reglamentuota, ir todėl – pagal Reglamento Nr. 1896/2006 26 straipsnį – reikia remtis nacionaline teise. Priimant Reglamentą Nr. 1896/2006, apie COVID-19 pandemiją pagalvota nebuvo. Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punktu (**orig. p. 7**) siekiama tik „sąžiningumo konkrečiais atvejais“ – tai nėra bendroji norma, reglamentuojanti išimtines situacijas (kaip antai dabartinė COVID-19 krizė). Todėl ši norma neturi

viršenybės *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendro iš principo visų procesinių terminų sustabdymo atžvilgiu, kuris taikytinas ir Reglamento Nr. 1896/2006 srityje <...>.

- 17 3.4. Parengiamieji įstatymo dokumentai, susiję su *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalimi <...>, rodo, kad COVID-19 nulemti viešojo gyvenimo apribojimai turi poveikį ir [Austrijos] teismo procesams. Teigiama, kad dėl ligos ar „įvestų priemonių“ nulemtu teismo darbuotojų, teisės konsultantų ir bylos šalių negalėjimo atvykti į darbą ar teismo posėdžius ne visada įmanoma ar patartina imtis veiksmų per įstatyme nustatytus terminus, juo labiau, kad asmeninių kontaktų tarp žmonių rekomenduojama kiek galima labiau vengti. Todėl civilinėse bylose tam tikram laikui siekiama sustabdyti visus procesinius terminus (ir nustatytus įstatyme, ir skirtus teismo), išskyrus tuos, kurie prasideda ar skaičiuojami bylose dėl laisvės atėmimo priemonės pratęsimo. Šiuo bendru nurodymu siekiama skubiai užtikrinti teisinį saugumą visoms teismo proceso šalims ir jų atstovams.
- 18 3.5. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo manymu, kyla abejonų, ar visi tie atvejai, kuriais dėl (**orig. p. 8**) COVID-19 krizės ir jos padarinių Europos mokėjimo įsakymo procedūrai kyla pavojus, kad atsakovas ne dėl savo kaltės laiku nepateiks prieštaravimo pareiškimo arba praleis Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje tam numatytą terminą, turėtų būti galutinai reglamentuoti šiame reglamente tuo tikslu, kad iškilus tokiam atvejui galima pasinaudoti tik Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta Europos mokėjimo įsakymo peržiūros priemone, kurią pareiškiant galima pasiekti, kad Europos mokėjimo įsakymas pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 3 dalies antrą sakinį netektų galios. Tokią sampratą galėtų patvirtinti tai, kad COVID-19 pandemija yra *force majeure* atvejis arba ypatinga aplinkybė, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punktą, ir kad *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalyje reglamentuoto proceso sustabdymo tikslas (išvengti pavojaus praleisti terminą dėl COVID-19 krizės) yra panašus į Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punkto tikslą (kuriame tai numatyta bendrai *force majeure* atvejais arba esant ypatingoms aplinkybėms, kurios yra nepalankios atsakovui). Taigi galima būtų preziumuoti, kad Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje numatytam terminui prieštaravimo pareiškimui pateikti ir Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punktui neturėtų būti taikoma jokia nukrypstanti nacionalinės teisės nuostata (kaip antai *1. COVID-19-JuBG* 1 straipsnio 1 dalis), kuria (bendrai sustabdant visus procesinius terminus) siekiama išvengti COVID-19 pandemijos nulemtu pavojaus, kad šis terminas bus praleistas.
- 19 3.6. Kita vertus, galima atsižvelgti ir į tai, kad procesinis Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino prieštaravimo pareiškimui pateikti sustabdymo – taigi, vėlesnės jo pradžios – klausimas (**orig. p. 9**) šiame reglamente nebuvo formaliai reglamentuotas (be kita ko, ir 20 straipsnyje) ir todėl šis klausimas pagal Reglamento Nr. 1896/2006 26 straipsnį turi būti vertinamas remiantis nacionalinės teisės aktais <...>.

20 3.7. Kadangi, remiantis Reglamento Nr. 1896/2006 20 ir 26 straipsnių formuluotėmis, aiškiai ir vienareikšmiškai atsakyti į šį klausimą neįmanoma, dėl jo išaiškinimo reikia kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.

21 <...> [Bylos nagrinėjimas stabdomas]

<...>

DARBINIS VERTINIMAS